

คำวินิจฉัยของ นายอภัย จันทนวุลกะ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ପ୍ରକାଶକ ମେଳନ

วันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ศาลปกครองสูงสุดส่งคำตัด裁เยี่ยงของผู้พ้องคดี (นายประมุก สุตะบุตร) เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาในจดหมายตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ความว่า นายประมุท สูตะบุตร ผู้ท้องคดีได้ยื่นฟ้องคณะกรรมการจัดสรรที่ดินจังหวัดชลบุรี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ คณะกรรมการการคุ้มครองผู้บริโภคจังหวัดชลบุรี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ คณะกรรมการการคุ้มครองผู้บริโภค ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ต่อศาลปกครองกลาง เป็นคดีหมายเลขดำที่ ๕๖๑/๒๕๔๗ คดีหมายเลขแดงที่ ๑๒๑๐/๒๕๔๗ เนื่องมาจากผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในโฉนดที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างซึ่งเป็นที่ดินในโครงการบ้านสวนริมน้ำเดชชัยมีการจัดสรรที่ดินมาตั้งแต่ปี ๒๕๒๕ โดยมีการโฆษณาซื้อขายที่ดินต่อสาธารณชนว่าได้กำหนดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ไว้เป็นส่วนกลางรวมถึงบริการยามรักษาความปลอดภัย ต่อมาได้มีการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ดำเนินการไปทำประโยชน์อย่างอื่นไม่ตรงตามที่โครงการโฆษณาซื้อขายไว้ รวมทั้งมีอาคารบางส่วนรกรุงชำพื้นที่ชายหาด มีการก่อสร้างเพิ่มเติม และเรียกเก็บเงินค่าน้ำบริการต่างๆ โดยไม่มีการออกใบเสร็จรับเงินในนามนิติบุคคล ไม่มีการซ่อนแซมสิ่งสาธารณูปโภคในโครงการ และยังปรากฏว่าที่ดินแปลงของผู้ฟ้องคดีไม่ปราฏหลักฐานว่าผู้ประกอบธุรกิจเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือมีหลักฐานที่แสดงถึงกรรมสิทธิ์แต่อย่างใด

ผู้ฟ้องคดีจึงได้ดำเนินการร้องเรียนกรณีดังกล่าวต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ โดยมีการบันทึกถ้อยคำของผู้ฟ้องคดีแต่ไม่ได้รับแจ้งผลการดำเนินการจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ แต่อย่างใด ต่อมาผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือร้องเรียนต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และกรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย ว่าผู้ประกอบกิจการจัดสรรที่ดินโครงการดังกล่าวดำเนินการโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมาย ทำให้ผู้ฟ้องคดีและผู้ซื้อที่ดินในโครงการได้รับความเสียหาย ภายหลังได้รับแจ้งจากเลขานุการกรมที่ดินว่ากรมที่ดินได้มอบให้จังหวัดชลบุรีตรวจสอบข้อเท็จจริงและดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ซึ่งจังหวัดชลบุรีแจ้งต่อผู้ฟ้องคดีว่าจากการตรวจสอบของอำเภอสัตหีบุนพวน ที่ดังของโครงการน้านสวนริมทะเลเป็นที่ดินโlonคที่ดินเดิม

คือ โฉนดที่ดินเลขที่ ๕๔๙ เลขที่ ๑๖๓๖ เลขที่ ๒๒๒๕ เลขที่ ๒๔๒๑ เลขที่ ๒๔๒๒ และเลขที่ ๒๔๒๓ ตำบลนาจอมเทียน และมีเพียงโฉนดที่ดินเลขที่ ๕๔๙ เท่านั้นที่มีหลักฐานการยื่นขออนุญาตทำการค้าที่ดิน และขอทำการจัดสรรที่ดิน ส่วนที่ดินอื่นนอกจากนี้ไม่พบหลักฐานการขออนุญาตแต่อย่างใด รวมทั้งให้มีการตรวจสอบโฉนดที่ดินในโครงการเพิ่มเติมว่า มีการกระทำผิดกฎหมายหรือไม่ แต่จนถึงปัจจุบัน ผู้ฟ้องคดียังไม่ได้รับแจ้งผลการพิจารณาเรื่องร้องเรียนดังกล่าวแต่อย่างใด

ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามไม่ใช่เจ้าหน้าที่ตามกฎหมายดำเนินการกับผู้ประกอบกิจการจัดสรรที่ดินตามโครงการบ้านสวนริมทะเล เป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ และปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร จึงขอให้ศาลพิจารณาและมีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการให้ผู้ประกอบกิจการจัดสรรที่ดินโครงการบ้านสวนริมทะเลดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ และพระราชบัญญัติกุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ศาลปกครองกลางพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีที่ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่าได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามละเลยต่อหน้าที่และปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าในการดำเนินการตามกฎหมาย เป็นคดีพิจารณาเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติและปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควรตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ผู้ฟ้องคดีจะต้องยื่นฟ้องภายในกำหนดเวลาเดียวกันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี หรือนับแต่วันที่พ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือร้องขอต่อหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดและไม่ได้รับหนังสือซึ่งจากหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือได้รับแต่เป็นคำชี้แจงที่ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าไม่มีเหตุผล แล้วแต่กรณี เว้นแต่จะมีบทกฎหมายเฉพาะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๕ ดังนั้น เมื่อผู้ฟ้องคดีมีหนังสือฉบับลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๔๔ ร้องเรียนต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ แต่ผู้ฟ้องคดีไม่ได้รับหนังสือซึ่งแจงตอบจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ แต่อย่างใด ตลอดจนกรณีที่ผู้ฟ้องคดีมีหนังสือฉบับลงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ร้องเรียนต่อกรมที่ดินโดยได้รับหนังสือซึ่งแจงลงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๔๖ นั้น ผู้ฟ้องคดียอมมีสิทธินำคดียื่นฟ้องต่อศาลปกครองภายในกำหนดระยะเวลาตามมาตรา ๔๕ ดังกล่าวข้างต้น แต่เมื่อผู้ฟ้องคดี

ได้นำคดีมายื่นฟ้องต่อศาลเมื่อวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๔๕ จึงเป็นการยื่นฟ้องเมื่อพื้นกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ศาลปกครองกลางจึงมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องนี้ไว้พิจารณาและให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ

ผู้ฟ้องคดียื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งศาลปกครองกลางว่า การฟ้องคดีของผู้ฟ้องคดีเป็นการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะซึ่งจะยื่นฟ้องคดีเมื่อใดก็ได้ตามมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมหรือมีเหตุจำเป็นอื่นที่ศาลปกครองจะรับไว้พิจารณาได้ตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๓ จึงขอให้ศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งรับคำฟ้องของผู้ฟ้องคดีไว้พิจารณา และมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่จะฟ้องหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ จึงขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ ขอให้ศาลปกครองรองการพิจารณาไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นของผู้ฟ้องคดีไปให้ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า การพิจารณาหรือมีคำสั่งในคดีนี้ศาลปกครองสูงสุดจะต้องใช้บทบัญญัติตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาใช้บังคับ แต่เนื่องจากผู้อุทธรณ์ (ผู้ฟ้องคดี) โต้แย้งว่าบทบัญญัติดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติตามมาตรา ๒๕ ของรัฐธรรมนูญ และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้มาก่อน จึงส่งข้อโต้แย้งของผู้อุทธรณ์ไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ศาลรัฐธรรมนูญในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ มีมติให้รับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๑๒ วรรคหนึ่ง และรับไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

มีประเด็นตามคำร้องที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ หรือไม่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

มาตรา ๒๕ บัญญัติว่า “การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทำการที่อันสร้างสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้

กฎหมายตามวาระหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่นุคคลใดนุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย

บทบัญญัติวาระหนึ่งและวาระสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎหมายหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วย โดยอนุโลม”

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๗

มาตรา ๔๕ บัญญัติว่า “การฟ้องคดีปกครองจะต้องยื่นฟ้องภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี หรือนับแต่วันที่พ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือร้องขอต่อหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดและไม่ได้รับหนังสือซึ้งจากหน่วยงานทางปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือได้รับแต่เป็นคำชี้แจงที่ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าไม่มีเหตุผล แล้วแต่กรณี เว้นแต่จะมีบัญญัติเฉพาะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น”

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ บัญญัติไว้เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลทั่วไป หากจะมีการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ ทั้งนี้จะต้องกระทำการที่จำเป็นและไม่เป็นการกระทำการที่อันตรายต่อสาธารณะด้วยความชอบด้วยกฎหมาย แต่จะจำกัดสิทธิและเสรีภาพนั้นต้องใช้บังคับทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่นุคคลใดนุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะเจาะจง และต้องพอสมควรแก่เหตุคือ ได้สัดส่วนกับความจำเป็นที่จะต้องจำกัดสิทธิและเสรีภาพ นั้น

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๖ ประกอบมาตรา ๓๓๕ (๓) โดยมีเหตุผลในการประกาศใช้ปรากฏในหมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติว่า จัดตั้งศาลปกครองขึ้นเพื่อให้มีอำนาจพิจารณาพิพากษากดีที่มีข้อพิพาททางกฎหมายปกครองระหว่างเอกชนกับหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือระหว่างหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยกัน เกี่ยวกับการกระทำการและเว้นการกระทำการที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องปฏิบัติตามกฎหมาย หรือเนื่องจากการกระทำการกระทำการที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย ฯลฯ สำหรับพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๔๕ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีปกครองทั่วไปโดยให้สิทธิในการฟ้องคดีของผู้ฟ้องคดี

ภายในกำหนดระยะเวลาฟ้องคดีที่เท่าเทียมกันทุกคน แม้จะเป็นบทบัญญัติที่จำกัดสิทธิในการฟ้องคดีโดยใช้ระยะเวลาเป็นเงื่อนไขในการจำกัดสิทธิ์ตาม แต่ก็เป็นการจำกัดสิทธิในการฟ้องคดีเท่าที่จำเป็นและไม่ได้กระทบกระเทือนต่อสาระสำคัญแห่งสิทธิในการฟ้องคดี เพราะสิทธิในการฟ้องคดียังคงมีอยู่โดยจะต้องยื่นฟ้องภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี หรือนับแต่วันที่พ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือร้องขอต่อหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดและไม่ได้รับหนังสือชี้แจงจากหน่วยงานทางปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือได้รับแต่เป็นคำชี้แจงที่ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าไม่มีเหตุผล เว้นแต่จะมีบทกฎหมายเฉพาะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ซึ่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้บัญญัติยกเว้นไว้ตามมาตรา ๕๑ ให้คดีเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดชอบยื่นฟ้องได้ภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีแต่ไม่เกิน ๑๐ ปี นับแต่วันที่มีเหตุแห่งการฟ้องคดีและตามมาตรา ๕๒ ให้คดีเกี่ยวกับการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะหรือสถานะของบุคคลจะยื่นฟ้องเมื่อใดก็ได้ และในคดีที่ยื่นฟ้องเมื่อพ้นกำหนดเวลาการฟ้องคดีแล้ว ถ้าศาลปกครองเห็นว่าจะเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือมีเหตุจำเป็นอื่นศาลจะรับไว้พิจารณาได้ ทั้งนี้เนื่องจากศาลปกครองมีกระบวนการพิจารณาคดีที่แตกต่างจากคดีทั่วไป โดยผลแห่งคำพิพากษาอาจกระทบถึงการบริหารราชการแผ่นดิน หรืออาจต้องจ่ายเงินภาษีอากรเป็นค่าชดเชยหรือค่าเสียหายแก่เอกชน ในขณะที่เอกชนอยู่ในฐานะเสียเบรียบที่ไม่อาจทราบข้อมูลจากหน่วยงานของรัฐได้ แม้ว่าก่อนจะมีการตรวจสอบราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ใช้มังคบ อาบุคความและระยะเวลาในการกำหนดสิทธิในการฟ้องคดีไว้ยากกว่าก็ตาม แต่เนื่องจากกฎหมายวิธีพิจารณาคดีของศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีของศาลยุติธรรมที่พิจารณาคดีเพ่งโดยทั่วไปกฎหมายบัญญัติไว้แตกต่างกันทั้งประเภทของคดีและระบบการพิจารณาคดี ซึ่งระบบการพิจารณาคดีในศาลปกครองใช้ระบบได้ส่วนโดยศาลมีอำนาจในการแสวงหาพยานหลักฐานโดยเฉพาะในส่วนที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเอกชนไม่อาจดำเนินการได้ ส่วนการพิจารณาคดีเพ่งทั่วไปนั้นใช้ระบบกล่าวหาซึ่งเป็นการของคู่กรณีที่จะต้องพิสูจน์และแสวงหาพยานหลักฐานเอง การที่กฎหมายกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีปกครองไว้ตามมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและ

วิธีพิจารณาคดีปกของ พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีเป็นไปด้วยความรวดเร็ว
หากกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีให้ช้าออกไปอาจทำให้พยานหลักฐานบางส่วนขาดหายไป ซึ่งเป็นการ
พอสมควรแก่เหตุและได้สัดส่วนกับความจำเป็นที่จะต้องจำกัดสิทธิในการฟ้องคดีปกของ นอกจากนี้
บทบัญญัติของมาตรา ๔๕ ไม่ได้มุ่งหมายจะใช้บังคับกับกรณีหนึ่งกรณีใดหรือแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใด
ไว้เป็นการเฉพาะเจาะจง แต่เป็นบทบัญญัติที่ใช้บังคับเป็นการทั่วไป ดังนั้น พระราชนูญจัดตั้งศาลปกของ
และวิธีพิจารณาคดีปกของ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๕ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕
ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชนูญจัดตั้งศาลปกของและวิธีพิจารณา
คดีปกของ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕

นายอภัย จันทนจุลกะ

ទូលាការកាលរំខ្ពួនរមនុលូ